СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 61. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 16-го березня, 1937. VOL. XLV. No. 61. Jersey City, N. J., Tuesday, March 16, 1937. THREE CENTS

ПРИХИЛЬНИКИ ПРЕЗИДЕНТА ЗА СУДОВИЙ КОМПРОМІС

ВАШИНҐТОН.—Сенатор Питмен, сильний прихильник президента Рузвелта, виступив з пропозицією компромісу з противниками президентового пляну реформи суду. Він радить поправити проєкт президента так, щоби закон постановив збільшення числа суддів найвищого суду з 9 на 15.

Сенатор заявив готовість добиватися зміни конституції в цьому напрямі. Він певний, що такий компроміс зискає для проєкту багато лібералів, що тепер виступають проти нього.

УРЯД ОСУДЖУЄ „РИМЕНҐТОН РЕНД КО." ЗА СТРАЙКОВУ ПОЛІТИКУ.

ВАШИНҐТОН. — Краєва Рада Робітничих Відносин осудила публично підприємство „Ремингтон Ренд Ко." за вживання „середньо-вічних засобів" на ломання страйку своїх робітників та приказала їй наняти назад 4,000 робітників, що мовляв, утратили роботу через страйк.

Рада каже, що підприємство понасаджувало в 6 містах, де ведеться страйк, своїх шпигів, викликало ріжні заворушення через страйколомні агенції, звертало опінію підприємств і міських урядів проти страйку та відкидало всякі заходи до полагоджування страйку з боку стейтових, міських і федеральних урядів.

КОНҐРЕС ПРОТИ СТРОГОЇ НЕВТРАЛЬНОСТІ.

ВАШИНҐТОН. — Дебата над законом про невтральність, що велася в конгресі про кінці минулого тижня, показує, що більшість конгресменів не захоче закона про строгу невтральність, а скорше прихилиться до закона, який дає федеральному урядові досить широку волю в вирішуванню, як державі поводитися на випадок збройного конфлікту.

Щоби переперти такий закон, прихильники його стараються не допустити до вибору противників цього закону на делеґатів конференції представників обох палат конгресу, що має вирівняти суперечности в ухвалах обох палат.

ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ РАТУЄ МОРЯКІВ ГОРІЮЧОГО КОРАБЛЯ.

ГОНОЛЮЛЮ. — Британійський корабель „Силверларч" занявся на повному морю. Пасарижи покинули корабель та всіли на ратункові човна. На радіовий заклик горіючого корабля американський воєнний корабель „Луисвил" пігнав йому на допомогу. Він переплив 350 миль за 12 годин і забрав на свій поклад усіх пасажирів.

Моряки „Силверларча" не хотіли покидати корабля, але остались на ньому, щоби гасити огонь. На поміч кораблеві виплила лодь американської прибережної сторожі.

БОРОТЬБА В ЮНІЯХ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ (Па.). — Американська Федерація Праці відкликалася до юнії робітників, занятих при виробі електричних батерій, оставатися в організації, але ці робітники, числом 800, постановили на своїх зборах виступити з цеї юнії, а зате приступити до юнії, звязаної з „Комітетом для Промислової Організації".

У Вискансині до Комітету приступила юнія робітників „Алис-Чамерз Мануфекчеринґ Ко.".

ЩЕ ДАЛІ СИДИТЬ В БОЛОТІ.

ДЖАЛІЕТ (Ілінойс). — Френк Петерлин, що дня 8-го березня заїхав у болото й не захотів з нього виїздити, вже скінчив тиждень свого сидячого страйку. Він каже, що буде таки сидіти, поки місто не направить дороги перед його домом.

ЗЕМЛЕТРУС В ЧІЛЕ.

ТАЛЬПАЛЬ (Чіле). — Коло години 7 мінут 50 у неділю рано навістив цю околицю такий землетрус, що все населення міста вибігло в поляці на вулицю.

Доми дещо ушкоджені, а деякі стіни завалилися, але в людях жертв не було. Через землетрус перервалася залізнича комунікація.

СКІНЧИЛИ ІСТОРІЮ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Джеймс Шотвел, директор відділу господарства й історії у Карнеґівській Фундації для Міжнародного Миру, подає до відома, що Фундація власне закінчила величезну працю про „Суспільну й економічну історію світової війни". Ця історія має 152 томи.

Представляючи розміри праці, потрібної для написання цього твору, д-р Шотвел каже, що в світову війну видано стільки офіційних документів, що якби їх поставити один коло одного, то вони заняли би 200 миль. Якби одна особа взялася читати ці всі документи, а вживала на прочитання кожної сторони час одної мінути, то їй це читання забрало би 5,000 років.

ПРАЦЯ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛЬОРИСТА В ЖЕНЕВІ.

В найбільшім женевськім дневнику „Трібюн де Женев" зявилася десята з черги розвідка п. Евгена Бачинського, про народні звичаї в звязку з Йорданом, з малюнком Водохреща на Україні. Автор готує ще нотири розвідки про народні звичаї з нагоди ріжних свят та про чари на Україні. Після цього він сподівається видати книжкою всі свої розвідки з терену українського фолькльору, що викликали велике заінтересування у швайцарських читачів.

УКРАЇНСЬКІ ТАНЦІ У КОШИЦЯХ.

28-го січня у Кошицях на великім репрезентаційнім вечірці, улаштованій славянськими жінками, незвичайно великий успіх припав на долю наших танцюристів з Ужгороду й Мукачева, що під керуванням п. інж. Андрія Кістя блискуче виконали кілька наших танців: Гонивітер, Козачок подільський і інші. Слава також і кошицьким просвітянам, які подбали своєчасно про цей виступ.

ДЕБАТАНТИ З ЕДМОНТОНУ.

Дня 20 лютого прибули до Саскатуну пп. Мойсей і Шмельський, як представники студ. кружка ім. Коцка в міжпровінціяльній дебаті. Місцевий кружок „Каменярі" приняв їх гостинно та зарядив товариську забаву на вечер тогож дня. Тут при звуках власної орхестри наші гості забавилися та познакомилися. На слідуючий день ввечері відбудася дебата в Народнім Домі, на котрій було присутних багато людей. Приємно було чути і бачити завзяття обох сторін, які дебатували над справою: „Рішено, що дім є найважнійший чинник для стримання шкідливої асиміляції". Представники Саскатуну були п. Зиновій Харко і панна Ольга Щербань. Присутні та судді признали надавичайно гарну мову саскатунців, що обороняли неґативну сторону, але рішили виграну едмонтонцям, котрі поставили сильні арґументи в обороні дому.

СМЕРТЬ НАЙГРУБШОГО ФРАНЦУЗА.

Із пасажу Ґріссе вийшов недавно скромний похоронний похід. Кілька вінків, трибарвний прапор і збірна могила, яка скупчувала на собі увагу глядачів.

Так виглядав похорон Жоанеса Люї Бертініе, найтовстійшого і найгрубшого парижанина. Важив він 245 кг., а ширина його тіла була 2.50 м.

Бертініе незвичайно любили в дільниці, де він мешкав. Була це весела, життєрадісна людина. Підчас війни проф. Бальтазар мусів ампутувати йому руку, від тієї пори Бертініе почав товстіти чимраз більше. Ніяке лічення не помагало. Вкінці Бертініе махнув на все рукою, відмовився від дієти і перемінився у найтовстішого і найгрубшого парижанина. Своєю новою назвою дуже гордився. Помер на грудну недугу.

ЛІТАК ЗА МІЛІОН ДОЛЯРІВ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС. — У фабриці літаків Доглаcа в Санта Моніка викінчується будова пасажирського над-літака, що має мати приміщення на 40 пасажирів. Будуть його вживати для лету понад Тихий океан.

Кошти будови першого літака виносять міліон долярів. Якби будувати другий, то його кошт буде виносити 250,000 долярів.

РОЗВЯЗАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПЛАСТОВОЇ КОМАНДИ НА ЗАКАРПАТТІ.

Чеська влада розвязала Команду Українського Пласту на Закарпатті. Свій розпорядок мотивують чехи тим, що українські пластуни підчас пластового здвигу (джем борі) 1936 р. в Румунії співали український пластовий гимн, заборонений на Закарпатті.

МУЗЕЙ ГІГІЄНИ У ЛЬВОВІ.

Музей гігієни у Львові відкрили недавно при вул. Бурлярда заходом Польського Т-ва Гігієнічного. Зібрано в ньому предмети, що торкаються професійних недуг і ріжних проблем гігієни та здоровля.

КРОЛ НЕ ХОЧЕ БІЛЬШЕ БУТИ ОПІКУНОМ П'ЯТЕРЕНЯТ.

Дост. Давид А. Крол поставив в леґіслятурі провінції Онтеріо 24 лютого внесок, аби назначити когось іншого на його місце спеціяльним опікуном, або бизнес-менаджером славних пятеренят Діонів. Зміна малаб здійснитися 30 квітня. При цім Крол сказав позатім, що за два роки його опікунства славними дітьми вони стали майже міліонерами. Він рад, що навіть їх батько, Оліва Діон, остаточно погодився з тим, що опікунство було добре для його донечок.

Персі Д. Вилсон, офіційний опікун в провінції Онтеріо, має перебрати обовязки міністра між опікунами Діонів. Три інші опікуни остають на далі. Ними є: судья Вален з Норт Бей, д-р Ален Дейфо і Оліва Діон.

БИЗНЕС В КАНАДІ ДІГНАВ РІВЕНЬ ПЕРЕД ДЕПРЕСІЄЮ.

Величина бизнесу в Канаді в 1937 р. мабуть перевищить пересічний рівень з років 1926—29. Так сказав 23 лютого губернатор Ґреґем Ф. Таверс з ділowцями Банку Канади на їх других річних загальних зборах.

ТРАГЕДІЯ В РОДИНІ РОСІЙСЬКОГО ЕМІГРАНТА.

У Празі жив російський емігрант, 75-літній Павло Ломшаков, бувший адвокат, з двома синами і донькою. Один із них, 37-літній Олексій нездужав на умову хоробу. Недавно старий Ломшаков вислав одного сина і доньку до міста, а недужого сина отроїв ціянкалієм: Не будучи певним смерти сина, вдарив його сильно фляшкою по голові. Опісля вискочив крізь вікно на вулицю і згинув. Полишив лист, в якому заявив, що не міг довше глядіти на умову недугу сина та його фізичні болі і тому вбив його.

НАПАД НА ДОМІВКУ ЧИТ. „ПРОСВІТИ" НА ЖОВКІВСЬКІМ.

Недавно відбувався в домівці чит. „Просвіти" на Жовківськім дансінг для членів. Підчас дансінгу вдерлася на салю ґрупа авантурників, яких виділові не хотіли впустити, здемолювали домівку, поранили гостей, а тих, що намагалися протиставитись авантурникам, побили вони до крови й поранили. Поліція, як звичайно в таких випадках, прийшла запізно, коли авантурники, наковївши лиха, повтікали. Замісць літи в погоню за злочинцями, поліція почала розглядати образи й мапу, що висіли в читальні. Як нас інформують, ціла авантура мала глибше підложжя і скритих інспіраторів.

ДОСЛІДИ НАД МОРСЬКОЮ НЕДУГОЮ.

Психофізична дослідна стація в Одесі рішила поробити досліди над причинами морської недуги. Лікарським оглядинам і дослідам передали 154 особи, які перейшли ріжнородні бурі на Чорному Морі. Висліди тих дослідів були справді революційні. Лікарі переконались, що діти до 3 літ і старці зовсім невразливі на морську недугу, тому, що нервна система, яка реєструє колихання в дітей ще зовсім не розвинена, а в старших майже зовсім заникає. Лікарі переконались ще, що глухі також на колихання зовсім невражливі. У висліді тих дослідів дослідна стація набрала переконання, що найкращим засобом проти морської недуги є мішанина атропіни і скополяміни.

КРАЙ БЛИЗНЯТ.

Бельгійський дослідник африканських пралісів і джунглів професор Форбіє прислав із Конга вістку, у якій він подає, що він віддалений 200 км. від Станлейвілле попав у муринське племя, яке своїм наскрізь примітивним побутом доказує своє походження від якогось старого й могутнього муринського народу, який тепер вже вимер.

Учений подає революційні дані, що серед того муринського племени майже кожний мурин має свого двійняка, бо цей муринський народець складається з кількох тисяч населення, а з того половина самі близнюки. Бельгійський учений заявляє довше серед того племени, щоб досліджувати те цікаве явище такої великої скількости близнюків.

ЦИГАНКА - ЗЛОДІЙКА.

У Варшаві закликала Р. Фельдманівна до свого мешкання з подвір'я циганку, щоб їй ворожила з карт і з руки. По скінченню вороження циганка попросила склянку води. Вдоволена щасливими гороскопами Фельдманівна радо вволила волю циганки, яка — одержавши заплату — вийшла. Аж по кількох хвилинах Фельдманівна завважила, що з кредексу циганка вкрала два перстені й золотий годинник загальної вартости 250 зл., а також книжечку ПКО зі зложеними 150 зл. Пошкодована звернулася до поліції.

АРЕШТИ В КИЇВСЬКІЙ АКАДЕМІЇ

БЕРЛІН. — Німецький часопис „Анґріф" у своїй телеграмі з Москви доносить, що в Академії Наук в Києві викрили протисталінську ґрупу, що хоч складалася з червоних професорів комуністичних поглядів, проте поборювала сталінський режім. Вслід за тим арештували професорів Ґітеля, Астрафяна й Подстоловську. Дальших співробітників мають ще потягнути до відповідальности. Арешти викликали чималу сензацію, бо після кількох „чисток" всі думали, що в ній залишилися виключно прихильники Сталіна.

ВБИВАЮТЬ СОВЄТСЬКИХ ПРИХВОСТНІВ.

БЕРЛІН. — Німецькі часописи доносять, що в Москві дуже занепокоєні тим, що напади на урядовців комуністичної партії трапляються щораз частіше. Досі такі напади траплялися головно по селах. Тепер вже бувають і по містах та промислових округах. Вбивства комуністів набрали стихійної форми. Причини цього лежать в нелюдському визиску робітників при помочі стахановської системи. Зпоміж численних замахів в останніх часах особливо цікавий замах на комуністичного діяча Мороза у фабриці ім. Комінтерну в Харкові. Мороз сформував був у фабриці „стахановську бриґаду", щоби „підганяти" темпо праці. Робітництво його смертельно зненавиділо. Остаточно його знайшли на фабричному подвірї подірявленого ножами. Дістав 14 смертельних ран. Убивників не викрили.

АРЕШТУВАЛИ НАВІТЬ ВАЛЬНИЦЬКОГО.

ЛЬВІВ. — Між численними арештованими в Совєтах знаходиться відомий галицький комуніст, бувший посол до польського сойму, Кирило Вальницький. Арештований був одним з творців „Сельробу", редактор „Волі Народу", відтак переміненої на „Сельроб". Колись він був завзятий москофіл. Коли ж побачив, що червона Москва вводить „українізацію" на те, щоб продовжати давню царську роботу — він став комуністом. Остаточно він перебрався до Совєтів. Тепер, серед боротьби внутрі большевицької партії, його арештували і післали на заслання.

ПОМЕР О. ШАМБЕЛЯН СТЕПАН ЮРИК.

ЗОЛОЧІВ. — Тут помер довголітній парох Золочева о. шамбелян д-р Степан Юрик, в 73 році свого життя. Покійний брав дуже живу діяльність в культурно-освітнім і громадянсько-політичнім житті Золочівщини. Він був теж ревним народнім працівником в часі короткого існування української влади й зате, коли прийшли польські війська, вони його тяжко скатували й скріваленого провадили по вулицях міста. Відтак арештували його і тримали довший час в тюрмі. Проте ні кари, ні процеси, ні знущання не зломили його і він далі поринав в українському громадянському житті з цілою енерґією, аж до дня його смерти.

ЗАТРОЄННЯ РУМУНСЬКОЇ КОРОЛЕВОЇ.

БУКАРЕШТ. — Вдова-королева Румунії, Марія, нагло тяжко захворіла. Стан її здоровля дуже поважний, серце слабе й наступив частинний параліж тіла. Рівночасно захворів маршал королівського двору, Ударену, якого хвороба має дуже подібні симптоми. Влада чомусь заборонила подавати звідомлення про ці хвороби й держить їх у великій таємниці. Підозрівають, що тут мається до діла з отроєнням на політичному тлі.

БЕРЛІН І РИМ ПОБОРЮЮТЬ МОСКВУ.

БЕРЛІН. — Німецька й італійська заграничка політика прямує тепер до того, щоб ослабити франко-совєтський союз і відсунути Москву подалі від Европи. Щоб це осягнути обі згадані держави пропонують „Західне Льокарно", себто мировий договір, який ґарантував би ненарушимість всіх спірних точок на заході Европи. На днях Німеччина переслала Англії довгу ноту, яка вияснює ці німецькі пропозиції.

НЕВДАЧА РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ.

МАДРИД. — На фронтовому відтинку Тріхуек еспанські революціонери, що впродовж останнього тижня наступали, потерпіли поразку. Під напором червоних військ вони відступили залишаючи за собою частину гармат і амуніції.

СОВЄТСЬКА ПРЕСА ЗНОВА ЗАГОВОРИЛА ПРО ЕСПАНІЮ.

МОСКВА. — Совєтські урядові органи знова заговорили про Еспанію й евентуальну поміч для червоних. Вони кажуть, що ця війна, це фактично "війна Німеччини й Італії проти Еспанії". Далі вони переконують, що „комітет невтручування в еспанські справи" цілком завів і що щось треба конче зробити, щоб та війна не перекинулась на цілу Европу.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ ОДИН ПРОМІНЬ

У пятницю відбулося в Карнеґі Гол у Ню Йорку велике масове віче в справі пропонованої президентом Рузвелтом реформи федерального судівництва. Говорили там три сенатори, отже відомі американські політики, і, як на причуд, члени Демократичної Партії, з котрої, як звісно, вийшов президент Рузвелт. На ще більше диво, говорили вони не за проект президента, але проти нього.

В їх промовах повтарялися ті арґументи, які вже чути було давніше: говорилося про найвищий суд як про захорону перед тиранією, як про заборолo демократії, і так далі до самого кінця. Все давно відомі арґументи.

Один тільки сенатор Ковпленд висказав дещо оригінальні думки. Він говорив про права ріжних меншин у Злучених Державах, меншин релігійних і „расових", себто національних. Він звернув увагу на те, що ці меншини релігійні й національні, мають на основі американської конституції певні права, себто права домагатися пошанування для своєї релігії чи національности. На думку сенатора Ковпленда, ці права не знаходять утвердження в конґресі, ані по стейтах, ані по леґіслятурах. Вони є утверджені в конституції Злучених Держав, а переводять їх у життя федеральні суди.

Каже сенатор Ковпленд, що навіть, як не було би ніякого іншого арґументу, то цей один повинен вистарчати, щоби домагатися повної незалежности суду від конґресу й від президента, щоби поставити суд поза всяким політичним впливом.

Судячи цю промову як політичний маневр, можна сказати, що вона була дуже добра. Сенатор Ковпленд це нюйорський сенатор, і говорити про охорону прав національних і релігійних меншин у Ню Йорку певно принесе йому політичні користи. І дорбе сенатор Ковпленд зробив, що він пригадав цим меншинам на їх права, ґарантовані в американській конституції.

Одначе, чи має слушність сенатор Ковпленд, коли він каже, що найвищий суд є одиноким заборолом цих прав? І взагалі чи є найвищий суд заборолом прав меншин?

Коли поглянути в історію найвищого суду й цих меншин, треба ствердити, що найвищий суд не все був оборонцем національних і релігійних меншин. Деколи бував, але часто власне на свої обовязки забував. Він не боронив, наприклад, позбавляти муринів політичних прав у південних стейтах. Він не боронив підчас світової війни, як обмежувано на всі заставки права „національних меншин". Суд боронив цих прав тільки тоді, коли публична опінія краю була за таку оборону. Та не боронив суд цих меншин тоді, коли публична опінія більшости йшла проти цих меншин, отже тоді, коли якраз цеї оборони було треба. І не боронив цих загрожених прав меншин найвищий суд, котрий умів постояти за загрожені права меншин проти публичної опінії, коли загрожено меншинови були великі власники.

З ОДНОЇ ПРОПОВІДИ

(Вимки з проповіди о. Михайла Дольного, виголошеної на похороні Василя Стефаника).

„Чим є Стефаник для нас? Обдарений Богом надзвичайним талантом бистрого помічування, віддався Він всеціло на службу свому народові. А маючи перед собою нашого селянина, цілою силою своєї душі перенявся його життям, і відтворюючи те життя, пішов стежками у нас досі незнаними та осягнув вершки в своїй творчости, ставляючи нас в ряди культурних народів світа. Короткими нарисами із життя-буття нашого селянина зобразив нам його, не як досі його представлювано, рабом власних звичаїв, — але відтво рив нам його душу, повну людських почувань чи то в горю, чи радості, чи в праці, чи в відпочинку, чи в нужді, чи в достатку. А що перед собою не бачив ясного сонця над нашим селянином, то й картини його сумні пресумні, повні болю і співстраждання самого письменника. Ґеніяльним своїм даром вивів Він селянина із небуття, дав йому живу душу, що реаґує на всі прояви життя так суспільного, як і особисто-внутрішнього. Словом: досі в нашій літературі не було жадного письменника, що силою експресії, по чувань, любови до меншого брата не то дорівняв би, але хоч у малій часті був би подібний до Стефаника.

В особі бл. п. Василя Стефаника віддаємо останню прислугу різьбареві народньої душі нашої. Він — наш Мікель Анджельо Буонаротті, що різьбив не в холоднім, мертвім мармурі, а в сирій масі народнього буття; у свою різьбу влив кров свойого серця і оживив наш нарід, віддавши йому належне місце в світі. „Звідки черпав Стефаник сили своєї творчости? Де джерело тих самоцвітів? Згори слід зазначити, що любови до свого народу, краси його душі, чесноти і правости не можна знайти при утоптаних стежках. Такі цвіти виростають лише в затишу, ніким незамічені, не діткнені безмилосердною стопою псевдокультури. Тому і автор їх укрився в затишу оцього хутора, далеко від шуму великих міст, і творив свої безсмертні начерки. Маючи первовзір перед очима по мистецьки ввійшов у душу цього народу і віддав її на папері такою, якою вона в дійсности є.

„І дивно: цей народ, звичайно отвертий, — в хвилині, як зближається до нього інтеліґент, замикається сам в собі; але перед Стефаником він отворив свою душу в найдрібніших вібраціях. бо було перед ким бути щирим і отвертим. Стефаник сам не знав нещирости; хто небудь хоч би хвилину із ним розмовляв, цей відчував, що має перед собою людину не пересічного серця. Виж самі знаєте його, як то він, заглянувши десь - колись у Львів, не хотів навіть заняти поміж Вами почесного місця, а кривея, як стидливий Вірґіль, в кутку перед очима цікавих.

„Любив свій народ, вірив в краще його завтра, так далеко, що навіть дочасних користей вирікся, як зажадали від нього відректися цеї віри. А віру цю угрунтовував на вірі народу, із котрим зжився, на тій вірі батьків наших, що не дала їм, і нам із ними, загинути. Виж самі, браття селяни, свідками, як дуже нетерпеливо виглядав Вас із колядою, як виходив напроти Вас аж до воріт, як кожного із Вас брав під руку і саджав за стіл. А тоді казав колядувати: „Радуйся, земле, Син Божий народився!" А коли Ви заінтонували цю коляду, кликав трьох своїх синів до Вас і казав їм: „Глядіть на них! Які вони тяжкі, в тяжкій обуві, в тяжких кожухах! Як дуже вросли вони в землю! Пятьсот літ старались їх випертиі з їх місця, а вони не даються. Що творить силу їх відпорности? Чи не віра батьків їх, що не позволяє їм вынародовитися? Не гадайте, що багато їм поможете, як станете адвокатами, суддями, чи іншими достойниками. Ви вертайте до них, перейміться їх вірою і співайте із ними: „Радуйся, земле, Син Божий народився".

ТАКИЙ СВІТ НАСТАВ

(Для „Свободи" зі Львова).

Оноді стрічаю мойого приятеля, не зраджу його прізвища, а скажу лише, що то інтеліґентна людина, високообразована, як то кажуть, а знаний він був у Львові з цього, що вічно ходив похнюплений, задуманий, та майже ніколи не сміявся.

А цим разом бачу, він усміхнений. Мало цього усміхнений, бо просто ціле його обличчя сяє щастям.

— Здорові були, — кажу, стискаючи його руку, — Ви відай на льотерії виграли, що такі щасливі?

— Ще ліпше як на льотерії, бо маю сталу посаду...

Тут я аж зрадів, бо якраз шукав позички, бракує мені до заплати векселя 100 злотих то думаю собі, от щастя, бо якщо людина радіє, що має посаду і то добру, бо каже, що це щось ліпшого, як виграний льос на льотерії, то значить, що це посада, скромно кажучи на 500 злотих, а що він нежонатий, то в нього будуть лишні гроші, а що він мій приятель, то позичить...

— В тамому разі, — кажу, — примітіть щирі ґратуляції, можеб так підліляти оту Вашу посаду?

— О, на такий люксус мене ще не стати.

— Як це? Скількиж Ви дістаєте місячно?

— На разі 50 злотих, а по році буде аванс, може дістану 75, а далі то і сто злотих може бути.

— Ну, а тих 50 злотих вистарчає Вам на життя?

— Мусить вистарчити, решту „доштуковую" аквізицією оголошень до часописів, теж принесе 20 — 30 злотих місячно, але це їде на трамвай, бо живу, як знаєте, на Личакові, а посаду маю на Богданівці, то шмат дороги, пішком годі.

— А що з Вашим братом? — питаю, пригадавши, що в нього був брат, молодий спритний хлопчина, укінчений студент фільософії.

— Та сидить у батьків на селі. Як скінчив університет, то дістав у Львові приватну посаду зразу на 30 злотих, потім дістав 50 злотих, але заплативши за кімнату 20 злотих, не міг у Львові вижити з позісталих 30 злотих і поїхав на село.

— Ну, то всього кращого, — кажу на прощання і біжу далі бо і час біжить, а я до першої години мушу викупити вексель, треба шукати лучше ситуованого приятеля.

З глибокої задуми будуть мене оклик:

— Цілую ручку...

Дивлюся, це моя бувша служниця Ганя.

— Добре, що пана бачу, клопіт маю, хочу, щоб мене пан порадили, що мені робити?

— Який клопіт?

— Я відійшла від своєї пані на Пелчинській, бо мені трапляється ліпше місце, дотепер я мала 25 злотих, а тепер маю місце на 30 злотих, та хоч я була тут три роки і пані добра, не можу нічого сказати, але мені ліпше взяти 30 злотих на місяць, то я подякувала і відійшла.

— Ну, а деж той клопіт, про який ти говорила?

— Та бо, прошу пана, я через три роки не брала грошей, пані складала мені на книжочку до каси і коли я відходила, то пані мені виплатила ті гроші і я хочу пана порадитися, що зробити з тими грішми?

— Скількиж є тих грошей?

— Одинацять соток і щось дрібних ще, бо то трохи проценту наросло, прошу пана, то я не знаю, чи назад занести до каси, чи купити землю, чи може купити доляри, бо кажуть, що як злотий впаде, то я би просила порадити мені, що я маю робити?

— А деж ти маєш ті гроші?

— Та отут в торбині.

— Бійся Бога, дивуюся, таж перший лучший злодій вирве торбинку і пропало.

— Мені не вирве, то лише паням виривають злодії торбинки, а на таку бідну дівчину вони не летять.

— Стереженого Бог стереже, Ганю, отже в першу чергу занеси гроші до каси, не носи зі собою, а опісля будемо радити над тим, чи і що за ті гроші купити.

Запровадив я дівчину до банку, допильнував, щоби зложила там свій заробіток і завдяки тій трансакції мені вдалось в тім самім банку позичити на вексель потрібні мені 100 злотих.

Вертаючи до дому, думав я цілу дорогу про Ганю. Приїхала зі села бідна, виголодніла дівчина, нічого не вміла, була analфабеткою, навіть не вміла підписатися, не знала, скільки в неї років.

Була в мене рік, моя дружина навчила її азбуки, трохи варити, підгодувала добре, а що така „помічниця" не була багато варта, то ми платили їй зразу 10 злотих, потім 15, а одного дня вона приходить і каже, що їй трапляється посада за 25 злотих, тому вона дякує за службу. Я був би їй теж дав 25 злотих, бо клопіт є з вічною зміною домашньої прислуги, але „обійшло" мене те, що в неї не знайшов я ані крихітки признання за те, що вона в мойому домі навчилася, що завдяки тій школі, яку вона перейшла в нашім домі, вона стала людиною і поза моїми плечима шукає „ліпшої" посади". І пішла собі. За мої гроші закупила собі гардеробу, бо була гола і боса, а тепер, що заробляла на новому місці, йшло вже до каси.

Але що тут цікаве? Приглянемося цим двом фактам Там інтеліґенти з вищою освітою заробляють місячно по 30 до 50 злотих без помешкання і харчу, а тут анальфабетка дівчина, котра і фахових уздібнень не має, заробляє на чисто 30 злотих, які заносить до каси, бо має у своїх хлібодавців повний харч і помешкання, та часто густо ще презенти в гардеробі. Не хочу тим „вирікати" дівчині цього заробітку. Борони Боже! Я тільки подаю факти, які сьогодні в нас на денному порядку. Тисячі інтеліґентів, які половину життя провели в школі на науці, коротають сьогодні свій вік на „посаді" за 50 злотих місячно, дарма, що витратили на „науку" чимало гроша, не рахуючи вже здоровля, — а з другого боку звичайний робітник, нефаховий, зарібляє 4 золоті денно (напр. при замітанні вулиць). Отже не диво, що до замітання вулиць у Львові чи по інших великих містах зголошуються дуже радо інтеліґенти, як академіки, емерити та інші, а на посади служниць зголошуються панни з укінченими середніми школами (матурою), бо краще є заробити на чисто 25—30 злотих і мати помешкання і харч, ніж мати „посаду бюрову" за 30—50 зл. місячно і з того платити помешкання та хоч раз у тижні їсти обід. Тільки, коли така інтеліґентна сила посягне на таку просту фізичну роботу, то соромиться признати до своїх диплёмів наукових, бо тоді пиши: пропало. Нині нема що хвалитися в краю школами і наукою, бо те все не помагає, а шкодить. Треба лише трохи хисту, а перш за все треба вміти негодувати на „буржуїв"... Такий світ настав.

Гр. Марусин.

СЕЛЯНИН — ЗАГАДОЧНИЙ МАТЕМАТИЧНИЙ ҐЕНІЙ.

Німецькі часописи приносять цікаві подробиці про селянина Юрія Крацера зі села Гешпанберґ, якого справеди во можна назвати живою машиною до рахування.

Крацер не вчився у ніякому університеті, а освіта його обмежується до елементарних вісток, які здобув у місцевій вселюдній школі. Його незвичайний математичний талант не є творчий, себто Крацер не творить ніяких наукових проблем. Він має лише неправдоподібну математичну память, може розвязувати всі завдання, і найтрудніші, з памяти, не записує їх олівцем. Цей звичайний хлібороб, що працює на ріллі, є небезпечною конкуренцією найкращих рахункових машин.

Один журналіст так описує свою гостину у Крацера. Крацер приймає гостей з міста дуже нерадо, бо від довшого часу відвідує його багато лікарів, професорів, математиків і журналістів і забирають йому час. А всеж після деякого вагання приняв журналіста та зголосився на іспит, під умовиною, що буде дуже короткий.

— Добре, — сказав журналіст — іспит буде тревати дуже коротко, зате буде дуже тяжкий.

Крацер усміхнувся, закурив люльку та спокійно ждав на питання.

— Отже, пане Крацер, скажіть мені скільки є 48,845,736 поділене через 72?

Заки журналіст успів виняти записник, щоби записати завдане питання — селянин відповів, не виймаючи люльки із зубів:

— 48,845,736 : 72 рівняється 676,413 без решти!

Минуло яких шість хвилин, заки журналіст ствердив на папері, чи селянин не помилився. Та ні — справді селянин подав правдиве число.

— А тепер проба множення. Скількиж є: 897,257 рази 84?

Крацер відповів відразу: — 75,369,588!

Журналіст глянув недовірчиво на ґеніяльного селянина. Крацер усміхнувся іронічно:

— Чи то має бути цей трудний іспит, що ви його заповідали?

— Хвилиночку, — запримітив упертий журналіст. — Прошу, вважайте. Скільки місяців, днів, годин, хвилин і секунд пережила людина, яка 10. серпня скінчила 36 літ?

Крацер і тепер не занотував питання, а відразу відповів, начеб відчитував із картки готовий вислід:

— Прожила ця людина 432 місяці, 1873 тижнів, 13,149 днів, 315,576 годин, 18,934,560 хвилин і 1,136,073,600 секунд!

Після цієї останньої спроби журналіст зовсім переконався про феноменальний талант селянина. Крацер перепросив журналіста, що вже мусить перервати іспит, бо мусить іти на поле до роботи.

Німецька преса завважує, що Крацера досліджуватимуть іще кілька разів професори психольоґії та лікарі, бо він найцікавіший рахівник наших днів.

ЛИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ.

І. Шило, Вилiмсет, Масс. — Ваш допис у справі організування молоді, п. заг. „Від слів до діла", дуже цікавий змістом. Але там є конкретні пропозиції, звернені до конвенції У. Н. Союзу. Тому будь ласка постаратися, щоб ті пропозиції були приняті як конвенційні проекти тим відділом, до якого належете. Тоді вони будуть видруковані як конвенційний проект.

М. О. Лейкін.

ПІД ЕСПАНСЬКИМ НЕБОМ

Гумористична повість.

(17)

— А навіщож тобі вогню?! Дівчина танцює, як ялося, більше від неї годі вимагати. А диві́ть його! Вогню йому захотілося! Далаб я тобі вогню, старий, огидливий сатире!

— Ей, дайжеж спокій! Я собі так зажартував, а ти зараз гніваєшся!

— Ага! Знаю я тебе добре та раджу тобі, вибий собі з голови раз на завсіди такі жарти.

Обурена жінка замовкла та приглядалася дівчині, що клячала тепер на одному коліні та потрясала касталетами над головою, а старий ґітрист скакав і не переставав бренькати на ґітарі. Танок старця був дуже смішний, а видці щиро винагороджали його окликами „віва" і „браво". Опісля знову танцювала дівчина, а вкінці вклякла на одному коліні перед Івановим і просила щось за видовище.

— Дайжеж їй щось за ці танки — сказала Глафіра Семенівна до чоловіка

— Скільки їй дати?

— Дай пезету. Ей, чи то не буде замало?

— Вистане для таких вуличних танцюристів.

Іванів кинув дівчині дві срібні монети.

Видно, це було дуже багато, бо дівчина аж почервоніла з радости. Підбігла до старця та показала йому гроші. Старець втирав собі хусткою піт із чола, всміхнувся вдоволено до Іванова та сказав:

— Ґраціяс, кабалеро... Аґрадеско, сеньора.

Дівчина збирала тимчасом мідяки від інших гостей, від одного навіть дістала булку, а замісць грошей дактилі, за що чемно вклонилася.

Після видовища принесли Івановим замовлений сніданок: каву, змішану вже з молоком у глиняному збанку, два дуже грубі горнятка, кілька яєць, пляшку Хересу, хліб, збан води, тарілку винограду та яблука. Все те принесли на двох тацах господар і фуфетова. Господар накрив столик скатертю дуже сплямленою кавою та застиглим товщем сосом.

Глафіра кивнула на танечницю і дала їй яблуко. Іванів тимчасом запопадливо студіював словар, аж вкінці викликнув:

— Маю! Маю! Я знайшов. Яешниця по еспански: Тортілія де вамон...

— Саме в пору! Муштарда по обіді — сказала жінка, забираючись до сніданку.

Кава мала якийсь дивний запах цибулі чи чеснику. Яйця зварені були на твердо, а замісць масла подали якийсь рідкий сир, який Глафіра Семенівна відсунула з обридженням. Іванів налив собі пів склянки вина, а як випив одним духом, скривився і сказав:

— Хай їх чорт із таким Хересом... У нас у найгірших коршмах подають смачніше!

— Всі пють тут вино з водою, бачиш, що й нам збан води задля того принесли.

— Щож знову, Хересу не петься ніколи з водою.

— Може в нас так його не пють, а тут бачу, що всі доливають собі води до вина.

За сніданок порахували їм дуже дешево, з одного дуро господар видав дві пезети та кілька мідяків, потім відпровадив до повозу та низько кланявся.

— Вино н'єс па бон... Херес па бон — говорив до реставратора Іванів.

— Це Херес було під псом...

— І навіщож ти йому це говориш, коли він тебе не розуміє?

— Навпаки, він зрозумів мене, бо белекдить по свому та видно, що виправдується. — Херес — брр... — додав іще Іванів, щоб виразніше показати, як йому смакувало вино.

Візник питався Іванова куди має їхати, а цей знову спитався жінки:

— Нічого не розумію, що він говорить, чую лише, що разураз повторяє: а ля іскерда, а ля дереча...

Прадо е Парк — відповіла візникові Глафіра Семенівна, бо пригадала собі, що падре Хозе згадував про ті місця, улюблені мешканцями Мадриду.

XIV.

Реставрація, що в ній покріпилися Іванови, була при вулиці Пачео де ляс Акосіяс. Звідтам до елеґантної дільниці Мадриду, що складалася з кількох, злучених зі собою бульварів, що притикали до Буен Ретіро та мадриського парку треба було їхати доброї пів години. Минули ботанічний город та переїздили широким бульваром, гарно збудованим. Посеред Прадо є оцей широкий бульвар, званий Сальон де Прадо. Туди вибирається на прогульки елеґантна й заможна публика. Була година третя пополудні, та Прадо був уже доволі великий рух: переїздили верхом цивільні та військові, у вигідних каритах переїздили модно зодягнені пані, а в тіні дерев бавилися багато дітей під доглядом нянькок і бон.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

У суді.

— Ваше звання?

— Радіослухач.

— Радіослухач?! (Таж це не є ніякий фах?

— А то цікаве! Моя жінка говорить точнісенько так само, як пан суддя!

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

за лютий 1937 року.

НОВИЙ ВІДДІЛ:

Зорганізовано новий відділ, число 343, під назвою **„Сестр. Молодих Жінок св. Анни"**, в Рочестер, Н. Й.

ЗЛУКА ВІДДІЛІВ:

Відділ 222, під назвою „Українська Американська Молодіж" в Честер, Па., злучився з Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, створивши один відділ У. Н. Союзу, число 156, в Честер, Па.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 2. Ґалин Володимир, Жук Йосиф.
В. 3. Голубець Іван.
В. 15. Мураль Марія, Мураль Анна.
В. 28. Моравич Стефан.
В. 35. Зазуляк Ольга.
Б. 39. Фрайда Катерина.
В. 45. Веселик Іван.
В. 51. Бобик Іван.
В. 57. Вертепна Катерина, Назарко Михайло.
Б. 61. Скубяк Марія, Опич Михайло.
В. 65. Личатин Михайло, Кузьма Іван, мол.
В. 80. Будник Софія, Клюс Михайло, Маман Петро.
В. 86. Хомин Йосиф.
В. 94. Шеремета Григорій, Карпович Стефан, Гайдук Теодосія.
Б. 97. Кость Володимир.
В. 102. Петрівський Михайло.
В. 108. Якимів Стефан, Бабяк Володимир.
В. 117. Гнатів Тома.
В. 125. Пізяк Анна, Осцісласька Ґеня.
Б. 134. Когут Анна.
В. 137. Мацюк Стелла.
В. 146. Мачержак Михайло, Снігур Дмитро.
В. 151. Рудакевич Юлія.
В. 152. Сурматюк Михайло.
В. 156. Яцек Микола.
Б. 158. Цибрівський Микола.
В. 160. Самборська Марія.
В. 172. Кучинський Павло.
В. 178. Добрянська Анна.
В. 183. Бомбик Володимир.
Б. 192. Михальський Михайло.
В. 203. Спендак Ольга.
В. 204. Чорний Марія, Савуляк Петро, Рибак Роман, Богачик Константин, Дмитрик Теодор, Заяць Павло, Светак Павлина, Савчак Розалія, Миронник Катерина.
В. 206. Колшевич Франко, Іванович Анна, Іванович Дзеній.
В. 237. Гатлан Михайло.
В. 239. Гаврилюк Ольга.
Б. 242. Криба Іван, мол.
В. 243. Спевак Софія.
В. 248. Дмитрик Антін.
В. 255. Шичук Анна.
В. 259. Ґесоркій Марія.
В. 264. Галущак Микола, Галущак Іван, Микита Стефан, Галущак Михайло.
Б. 267. Бабій Іван.
В. 276. Бабич Франко, Лех Михайло.
В. 278. Морикін Феній.
В. 282. Мілер Микола.
В. 291. Квасняк Іван, Квасняк Володимир, Рітер Йосиф, Тимечко Йосиф, Ярош А. Михайло, Кузер Михайло, Мадей Марія, Тимечко Марія.
Б. 292. Ониськів Яким, Шустакевич Ірина.
В. 298. Мак Анна, Дідух Юрій.
В. 301. Оленець Іван, Стефанюк Володимир.
В. 304. Коваль Дмитро, Ковальчук Домецеля, Ковальчук В. Едвард.
Б. 308. Заяць Юрій Григорій.
В. 316. Архетко Катерина.
В. 327. Керич Марія Франка.
В. 333. Старзан Стелла.
В. 336. Сич Марія, Куц Олена.
В. 338. Марич Григорій, Кудлик Розалія.
Б. 342. Васович Іван.
В. 343. Пелькей Сейді, Навірий Ольга, Матковська Стелла, Сілс М. Катерина, Андерсон Стелла, Сипян Катерина, Федоришин Стелла.
В. 349. Стрілець Анна.
В. 358. Скоратко Зеновія.
В. 361. Ґураль Марія, Деметрій Олекса, Герман Михайло, Стефанов Станислав, Ярей Антін.
В. 367. Мостович Михайло, Чолей Онуфрій.
Б. 369. Сарматюк Текля, Сохан Метро, Сахан Онуфрій.
В. 371. Панков Анна, Панков Михайло, Панков Петро, Ґарзула Анна.
В. 374. Білік Розалія.
В. 401. Кок Ольга.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Яким Олекса, Яким Марія, Федак Нетій, Полиняк Климко, Полиняк Варвара, Ольшевський Йосиф, Барна Ева.
Б. 8. Пециляк Павло.
В. 9. Хомінець Іван, Ястівка Григорій, Кормаш Текля, Кормаш Микола, Пелех Іван, Пелех Анна, Попінчак Сузанна.
В. 15. Бич Катерина, Бич Павло.*
В. 20. Годяк иМкола,* Годяк Анна Нелій, Годяк Марія, Годяк Йосиф.
В. 22. Чорномаз Мирослав, Децик Маріянна, Дідик Водомир.*
В. 25. Балко Андрій Іван, М. Д., Лилик Стефан, Каштанюк О. Богдан.
В. 28. Шовель Павлина, Васильчук Анастасія, Васильчук Михайло,* Васильчук Марія, Васильчук Анна, Васильчук иМкола, Шовель Станислав, Шовель Михайло.
В. 31. Пограничний Михайло, Погранична Марія, Скринковський Іван, Скринковська Анна, Палик Іван.
В. 47. Валоне Тереса.
В. 56. Лаїнґо Іван.
В. 62. Волк Микола, Сливар Іван.
Б. 64. Атаманець Василь.
В. 78. Котляр Теодор, Бордун Семен, Фіняк Яків, Ленов Іван, Козей Василь, Старжецький Семко, Ваненчук Антін, Молочняк Петро, Тимчишин Марія, Дронюк Юрій.
В. 83. Миронів Іван,* Миронів Нелій, Миронів Марія, Миронів Прокіп. Малиновський Григорій.
Б. 84. Ґайда Олена, Ґайда Микола.
В. 95. Мич Василь, Данило Петро, Борута Юрій.
В. 96. Лесик Анна.
В. 101. Літінцька Юлія, Ґаш Анна.
В. 108. Дзят Іван,* Дзят Анна.
В. 113. Полоскей Михайло.
В. 136. Хропка Йосиф,* Хропка Іван.
В. 147. Гришко Данило,* Бованкович Іван.
В. 151. Артим Ева.
В. 155. Черепаняк Йосиф.
В. 159. Піндзола Теодор, Ткачук Анна.
В. 172. Гриновецька Марія, Гриновецький Михайло.
В. 204. Бойчук Максим.

В. 217. Шевчук Явдокія, Шевчук Роман.
В. 221. Луцьків Вероніка.
В. 242. Скібяк Анастасія, Андро Анна, Скібяк Анастасія, Андрух Розалія, Андрух Стефан.
Б. 265. Самець Олекса, Самець Марія.
В. 271. Цюрос Дзеній.
В. 288. Сисак Андрій.
В. 291. Кравс Едвард.
В. 300. Кікта Петро.
В. 307. Карнаух Онисим, Карнаух Анна.
Б. 315. Іванило Василь.
В. 341. Бахоровський Франко, Базар Дмитро, Осьо Микола, Ґузар Василь, Мовчко Микола.
В. 365. Горват Текля, Ґулик Параскевія, Горват Марія, Малик Анна, Малик Стефан, Сухеня Андрій.
В. 370. Тайсар Михайло.
В .375. Гаврилко Стефан.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

Б. 15. Попович Теодор.*
В. 50. Маковський Михайло.
В. 61. Еванська Сузанна.
В. 69. Кефор Дмитро, Кефор Анеля.
В. 144. Шеник Пазя.
В. 156. Мілер Е. Дзесій, Трейсій Б. Петро,* Мілер Володимир,* Беревська Марія.
В. 203. Бугай Ольга, Бугай Марія.
В. 204. Сміська Михайло.
В. 219. Бітеняк Ілько, Вітенюк Анна.
В. 288. Заґвоцький Василь.
В. 337. Чорний Анна, Чорний Теодор.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 76. Ландяк Василь.
В. 102. Лесик Іван.*
В. 121. Кринецький Антін.*
В. 291. Ґурський Петро, Кравс Едвард, Ґурська Алма.

ЧЛЕНИ ПЕРЕНЕСЕНІ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 39.	1	членів
Б. 155.	2	„
В. 190.	1	„
В. 208.	4	„
В. 326.	1	„
Б. 388.	1	„

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Катанчик Юстина, Терефенко Юрій, Катанчик Павло, Мацийовський Михайло.
В. 6. Плетеник Василь.
В. 7. Костик Марія, Мельник Олена, Кавула Іван, Костик Роман, Кот Михайло, Яцула Михайло, Яцула Юлія.
В. 8. Василез Павло.
В. 10. Завидняк Мілько.
В. 18. Станчак Анна.
В. 29. Гривняк Марія.
В. 31. Падолик Катерина.
Б. 36. Догун Олепа.
В. 38. Хомин Микола.
В. 39. Хомяк Анна, Опар Іван.
В. 44. Саловай Розалія.
В. 48. Буксапович Стефан.
В. 66. Ґарко Михайло, Ґарко Ева.
В. 68. Лимішка Вавізуниц.
Б. 74. Василюк Григорій, Ґеча Іван.
В. 76. Мручок Анна.
В. 78. Антоний Петро.
В. 79. Салак Іван.*
В. 85. Латоскей Анна, Рогал Юрій,* Лотоцький Йосиф, Борецький Прокіп, Лотоцький Андрій,* Лотоцький Марія.
Б. 88. Петрущук Йосиф,* Петрущак Василь,* Петрущак Андрій.
В. 90. Милик Микола.
В. 91. Любка Катерина.
В. 96. Спожасрька Анеля, Гриб Стефан, Вольчко Семен, Кемпа Микола, Костів Іван.
Б. 102. Реклінська Марія.
В. 104. Бобик Теодор,* Бобик Анна, Бобик Марія, Бобик Стефан.
В. 109. Антолик Юрій.*
В. 121. Олейнюк Марія.
В. 127. Когут Марія, Град Йосиф,* Качор Лука, Боднар Михайло, Боднар Леонтина, Град Стефан.
В. 128. Мурин Василь,* Моноскей Йосиф.*
В. 133. Андруско Михайло, Будник Антін, Турчин Іван.
В. 135. Ялечко Елисавета.
В. 142. Шевчук Яків.
В. 147. Коминський Олекса, Артим Андрій.
Б. 148. Вербела Петро.*
В. 158. Феція Христина.
В. 166. Гойсон Ненсій, о. Кульматицький Денис.
В. 170. Долошицький Михайло.
В. 175. Тибінка Михайло.*
В. 183. Чижовський Іван.*
Б. 221. Чикало Василь.
В. 222. Саедло Ольга.
В. 223. Потічко Петро.*
Б. 229. Кость Йосиф.*
В. 240. Скалецька Текля.
В. 251. Коростенська Параскевія, Карас Володимир.*
В. 253. Павлів Анна.
В. 256. Парій Володимир.*
В. 259. Німчук Василь.
В. 263. Липка Роман.
В. 266. Гулик Софія, Сивик Стефан.
В. 267. Рохман Дмитро.
В. 282. Трач Берта.
В. 291. Клюкач Микола, Ковальчук Володимир, Сухиня Григорій.
Б. 292. Насланець Данило,* Биба Іван, Шенкарук Іван, Любінська Ірина, Штик Олекса, Заморило Микола,* Насланець Катерина.
В. 295. Ілчишин Андрій.
В. 298. Дмитраш Софія.
В. 300. Кіндзера Михайло, Липка Софія, Бандровський Йосиф, Костик Іван, Костик Катерина, Тиркала Іван, Дида Петро, Столиця Олекса.
В. 301. Боруцький Володимир.*
Б. 311. Несторяк Лешко, Несторяк Пелягія.
В. 321. Лісовська Марія.
В. 324. Бандуровський Василь.
В. 326. Миклівщак Катерина.
В. 334. Сонич Марія, Сонич Яків.
Б. 338. Куґран Іван.
В. 339. Сорока Григорій,* Сорока Евгенія.
В. 342. Лещик Михайло.
В. 344. Поклітар Евген.*
В. 361. Німців Іван.
В. 363. Непорадна Марія, Непорадний Андрій.*
Б. 365. Якубишин Стефан,* Галенда Анна.
В. 370. Роман Ксеня, Янич Павло, Грицей Василь.
В. 379. Пилипів Анна, Пилипів Катерина.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 47. Заґвоцький Василь.
Б. 53. Пук Анна.
В. 64. Ґерецка Ізидор.*
В. 102. Попович Теодор.*
В. 121. Вітенюк Анна, Вітенюк Ілько.
Б. 123. Шеник Пазя.
В. 146. Бугай Ольга, Чубатій Олекса, Бугай Марія.
В. 222. Береська Марія, Мілер Володимир,* Мілер Е. Дзесій, Трейсій В. Петро.*
В. 247. Чорний Теодор, Чорна Анна.
Б. 301. Андроник Анна.
В. 303. Еванська Сузанна.
В. 305. Остачук Матвій.
В. 321. Пліш Йосиф.
В. 334. Станґретчук Антін.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 76. Ландяк Василь.
В. 102. Лешик Іван.*
В. 121. Криницький Антін.*
В. 291. Кравс Едвард, Ґурська Алма, Ґурський Петро.

ЧЛЕНИ ПЕРЕНЕСЕНІ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 39.	1	членів
В. 155.	2	„
В. 190.	1	„
В. 208.	4	„
В. 326.	1	„
Б. 388.	1	„

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШИ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ (Extended Ins.):

В. 93. Тріска Стефан.
Б. 320. Пайза Йосиф.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ НА ВИПЛАЧЕНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 124. Бручак Павло,
В. 147. Бохняк Михайло.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ЗІ ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 7. Сухеня Анна.
В. 100. Ферич Вікторія.
Б. 175. Жига Петро, Жига Параска.
В. 205. Данів Федор.
В. 259. Сатмарій Юрій.
В. 263. Солтис Іван.
В. 316. Архетко Катерина.
В. 339. Дьорка Василь.
В. 361. Юшкевич Сузанна.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 2. Лопух Юрій.
В. 10. Сірак Теодор.
В. 28. Костик Іван.
Б. 30. Пстрак Лука.
В. 58. Горейко Іван.
В. 61. Годчак Василь.
В. 70. Кирчів Константин.
В. 96. Шугайло Василь.
В. 145. Порада Петро, Бача Антін.
В. 170. Мушинська Марія.
В. 176. Сподарик Григорій.
В. 316. Полянський Михайло.
Б. 365. Стефанов Феодор.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком лютого 1937 р. було в У. Н. Союзі повнолітніх членів	21;925
В місяці лютім 1937 р. принято нових	123
В місяці лютім 1937 р. принято наново	113
В місяці лютім 1937 р. принято з переступними листами	18
В місяці лютім 1937 р. принято з інших кляс	9
В місяці лютім 1937 р. принято зі старого роду	10
Разом	*22,198
В місяці лютім 1937 р. суспендовано	134
В місяці лютім 1937 р. відійшли з переступними листами	21
В місяці лютім 1937 р. відійшли до інших кляс	9
В місяці лютім 1937 р. перенесено до нового роду	10
В місяці лютім 1937 р. відійшли на виплачене обезпечення	2
В місяці лютім 1937 р. відійшли на безплатне продовження	2
В місяці лютім 1937 р. відійшли зі зворотом в готівці	10
В місяці лютім 1937 р. померли	14
Разом	202
З кінцем лютого 1937 р. в У. Н. С. було дорослих членів	21,996

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В класі Д.	на $ 100	1
Б класі А.	на $ 250	12
В класі А.А.	на $ 500	141
В класі В.	на $ 750	26
В класі С.	на $1000	280
В класі В.В.	на $1500	9
В класі С.С.	на *2000	2

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	413
В клясі О-1000	на $1000	275
В клясі О-1500	на $1500	4
В клясі О-2000	на $2000	4

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	917
Б клясі Р-1000	на $1000	567
В клясі Р-1500	на $1500	5
В клясі Р-2000	на $2000	5

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	651
В клясі Е-1000	на $1000	237
В клясі Е-1500	на $1500	6

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі W- 500	на $ 500	1,124
В клясі W-1000	на $1000	2,206
В клясі W-1500	на $1500	10
В клясі W-2000	на $2000	6
В клясі W-3000	на $3000	1

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ ДАВНИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі Т- 100	на $ 100	5
В клясі Т- 250	на $ 250	242
В клясі Т- 500	на $ 500	4,270
В клясі Т- 750	на $ 750	646
В клясі Т-1000	на $1000	9,654
В клясі Т-1500	на $1500	216
В клясі Т-2000	на $2000	61
	Разом	21,996

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 33. Гусайко Марилин.
В. 43. Коваль Іван.
Б. 59. Кузів Анна.
В. 61. Скубяк Данило.
В. 71. Бобак Йосиф.
В. 94. Дмуховська Анна, Дмуховська Олена.
В. 116. Думанський Йосиф.
В. 121. Кирницька Олеся.
Б. 145. Марчишин Антін, Марчишин Михайло.
В. 167. Скотинський Микола, Скотинський Володимир, Скотинський Павло.
В. 168. Ткач Стефан.
В. 179. Малащак Іван.
В. 204. Стасюк Ю. Борис, 10 Ґелетій Ольга.
Б. 206. Комуницький Павло.
В. 252. Савяк Конрад Богдан.
В. 259. Іваньо Іван.
В. 281. Пасічник Василь.
В. 284. Нишке Юрій, Нишке Текля.
Б. 291. Квасняк Антін, Квасняк Теодор, Мадей Марія, Анна, Мадей Михайло, мол., Мадей Іван, Кучер Рудольф, Тимечко Дзеній.
В. 312. Каролевська Розалія Марія, Каролевська Флоренсія.
В. 333. Рудий Анна, Рудий Іван.
В. 344. Гусак Текля.
В. 358. Палівода Михайло.
В. 361. Рокицька Іванна.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

Б. 15. Грицей Ольга Теодора.
В. 20. Годяк Йосиф, Годяк Елисавета.
В. 62. Волк Йосиф.
В. 84. Ґайда Марія.
В. 85. Процько Магдалина.
В. 95. Мич Феня, Мич Михайло Мич Микола, Мич Анна, Мих Христина.
В. 108. Дзят Володимир, Дзят Елисавета.
В. 126. Різнів Анна.
В. 151. Артим Розалія, Артим Стефан, Артим Стефанія.
В. 160. Заборська Олена.
Б. 172. Гриновецька Анна, Гриновецька Олена.
В. 217. Шевчук Анна, Шевчук Теодор, Шевчук Роман, Шевчук Софія, Шевчук Дмитро.
В. 231. Чолій Михайло, Чолій Анна, Чолій Елисавета, Чолій Василь, Чолій Ірина, Чолій Роман, Чолій Нансі Маргарет.
В. 271. Цюрос Володимир, мол.
В. 278. Марикін Анна.
В. 288. Сисак Йосиф, Сисак Василь, Сисак Володимир.
Б. 365. Малик Федор, Малик Олекса, Малик Анна.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 295. Славич Анна, Славич Павлина.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 248. Задорожна Марія.
В. 300. Вархола Анна.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 3. Мазурик Анна.
Б. 7. Мельник Ірина, Мельник Стефан, Мельник Михайло, Мельник Петро.
В. 8. Іващишин Стефан, Іващишин Анна.
В. 58. Гумницький Мирослав.
В. 63. Пайо Іван, Анастасія, Пайо Катерина, Пайо Олена, Пайо Марія, Пайо Анна.
В. 85. Лотоцький Іван, Лотоцька Марія, Лотоцька Сузанна, Лотоцький Йосиф, Качмарек Магдалина, Борецький Іван, Борецька Юстина, Борецький Володимир.
Б. 88. Процак Д. Василь, Євчук Василь, Євчук Іван, Петрущак Андрій, Петрущак Стефан.
В. 91. Шпак Ванда.
В. 102. Реклінський Едвард, Трипочко Реклінський Яків, Трипочко Реклінський Григорій.
В. 146. Чорний Стефан.
Б. 158. Заблоцький Іван Лука, Заблоцький С. Франко.
В. 164. Ґелетій Григорій.
В. 177. Мамчак Іван.
Б. 204. Ошуст Ольга 2.
В. 213. Когут Анастасія.
В. 220. Ханас Михайло, Ханас Марія.
Б. 221. Чикало Іванна, Чикало Любов, Полковник Ірина 2.
В. 229. Кость Анна, Кость Яків, Кость Петро.
В. 276. Рудакевич Михайло.
В. 283. Щербій Анна.
В. 301. Боруцька Стефанія.
В. 331. Бучинська Марія.
Б. 342. Сокальська Анна.
В. 364. Данилович Анна.
В. 379. Пилипів Стефанія.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 47. Загвоцький Володимир Річард.
В. 180. Славич Анна, Славич Павлина.
Б. 334. Станґритчук Віра, Станґритчук Ярослав.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

В. 3. Голубець Іван.
В. 35. Зазуляк Ольга.
В. 39. Фрайда Катерина.
В. 45. Веселик Іван.
Б. 57. Назарко Михайло.
В. 97. Кость Василь.
В. 102. Петрівськйий Михайло.
В. 108. Якимів Стефан, Бабяк Володимир.
Б. 137. Мацюк Стася.
В. 151. Рудакевич Юлія.
В. 206. Ключевич Франко.
В. 237. Гатлан Михайло.
В. 242. Криба Іван.
В. 243. Спивак Софія.
Б. 276. Бабич Теодор, Лех Михайло.
В. 278. Марикін Феня.
В. 292. Ониськів Яким, Шустакевич Ірина.
В. 308. Заяць Григорій.
В. 327. Кирич Марія.
В. 333. Старцун Розалія.
Б. 336. Куц Олена.
В. 338. Кудлик Розалія, Марич Григорій.
В. 342. Васович Іван.
В. 369. Сарматюк Текля.
В. 371. Гарцула Анна.
Б. 374. Білок Розалія.
В. 401. Кок Ольга.

ДІТИ ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 248. Задорожна Марія.
В. 300. Вархола Анна.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛА. ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 318. Градковська Анна.

ДІТИ ПОМЕРШІ:

Б. 361. Робак Іван.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком лютого 1937 р. було в У. Н. С. дітей членів	8,376
В місяці лютім 1937 р. принято нових	48
В місяці лютім 1937 р. принято наново	40
В місяці лютім 1937 р. принято зереступними листами	2
В місяці лютім 1937 р. принято з інших кляс	2
Разом	8,468
В місяці лютім 1937 р. суспендовано	55
В місяці лютім 1937 р. відійшли з переступними листами	5
В місяці лютім 1937 р. відійшли до старших членів У. Н .С.	31
В місяці лютім 1937 р. відійшли до інших кляс	2
В місяці лютім 1937 р. відійшли на безплатне продовження	1
В місяці лютім 1937 померли	1
Разом	95
З кінцем лютого 1937 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	8,373

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 цнт. місячної вкладки	6,162
В клясі 2-ій за 50 цнт. місячної вкладки	1,725
В клясі 3-ій за 50 цнт. місячної вкладки	486
Разом	8,376
З кінцем лютого 1937 р. в У. Н. С. було всіх обезпечених	30,369

У В А Г А,

котру кожний відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати й відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени Молодечого Департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за лютий 1937 р. суспендованими, якщо бажають бути принятими наново в члени У. Н. Союза, повинні зголоситись до своїх відділів у протягу трицятьох (30) днів від дня опублиування отсього повідомлення про їх суспензу та заплатити залеглі вкладки й інші належитости секретарям своїх відділів. Коли цього не зроблять до трицятьох днів від дня отсього повідомлення, то опісля будуть автоматично виключені з відділу і з Союза та втратять усі членські права, запомоги і привілеї, з винятком тих прав, які є застережені в нових родах обезпечення. Такі самі права й обмеження відносяться також до тих членів, які на протязі лютого 1937 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших правно існуючих відділів У. Н. Союза.

Дано в Джерзі Сиді, Н. Дж., дня 13. березня 1937 р.

Дм. Галичин, гол. рек. сев.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

МОСКАЛІ ПРО ПУШКІНА І РОСІЮ

(З нагоди століття вбивства Пушкіна).

Адамович, літературний критик паризького еміґраційного журналу „Савремйонния Запіскі" в недавній статті про Пушкіна пише: „Росія взагалі прегарна лише в журі. Російська радість здебільшого не до витримання, і перехід від такої вроди і чару (журби) до такої груботи викликає стурбовання і замішання. **Російське дійсне життя на протязі цілого минулого століття аж до революції жахливе в своїй святочній звіроподібности. Від цього верне з душі ще й досі.** Жахливим був російський самовпевнений і обмежений націоналізм. Жахливі були всі спроби „позитивної", „здорової" творчости, всі взагалі — за винятком Пушкіна. До речі, загадковий чар, непохитна „одинокість" Пушкіна, на моє глибоке переконання, полягає мабуть в тім, що лише він показав Росії, чим вона **моглаб стати** (але не стала — прим. ред.)... Показав — і зник. У Пушкіна цема чого навчитися. Пушкінові можна лише дивуватися. **У нього люди вже не дубини, ще не руїни.** (Совр. Зап. кн. ном. 55. Париж 1935).

Адамович має рацію у цих своїх зауваженнях. Дійсно, кого не візьмете з героїв передпушкінської літератури, всі вони — Простакови, Бріґадири, Скалозуби і Молчаліни — є дійсно незграбні „дубини". Натомісць типовими руїнами уявляються всі герої після пушкінської літератури: лінюхи Ґончарова, епілептики й істерики Достоевського, „зайві люди" Турґенева, „нудні люди" Чехова, всі моральні босяцькі потвори Горькаво, червоноармейці - злочинці Бабеля... Цікаво також підкреслити, що цінне признання щодо звіроподібного російського передреволюційного життя (щодо звіроподібности російського післяреволюційного життя здається всі нормальні люди мусілиб одностайно погоджуватися) — походить з уст російського таки критика, а не чужинця.

*

Знаний московський критик фільософ і публіцист Василій Розанов у своїй передсмертній брошурі „Апокаліпсис нашого часу" уявляє собі сучасну Росію „якимсь фальшивим ґенералом, над яким фальшивий піп править панахиду"). „Рассея представляетса мне ложным ґенералом, над каторым ложный поп пайот паніхіду. В дійствітельності же ета был беглый актйор із правінціальнава театра". Про російську літературу Розанов пише ще ліпші речі: **„Змістом своїм російська література є, така мерзота, така мерзота безсоромности й нахабства, — як жадна інща література"** (Па садержанію література **русская есть такая мерзасть, — такая мерзасть бестыдства і нагласті, — как ні єдіная література";** Апокаліпсіс стор. 8). Далі Розанов пише про вплив цієї всілякими недотепами в Европі резреклямовану московську літературу на долю московського народу: **„Власне нема жадного сумніву, що Росію вбила література. З розкладових чинників Росії нема ні одного чинника не-літературного походження" (Сопственна, нікакова нет самненія, что Рассею убіла література. Із слаґающіх „разлажітелей" Рассії ні аднаво нет не літературнаво праісхождения".** Апокаліпсіс, стор. 102). Розаноф запитує „Чому ми „непотрібні"? і відповідає: „Таж ми давно написали в „золотій своїй літературі" „Денник зайвої людини", „Записки непотрібної людини" (Апокаліпсіс нашева времені, паризький передрук в-вом „Масква" р. 1930 з першого Троіцесерґієвського видання 1918 р., стор. 10). — („Українське Слово").

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Ми, вдова й діти, отсим складаємо щиру подяку всім, що брали участь у похороні бл. п. Константина Кирчів.

Зокрема дякуємо отцям: В. Лотовичеві з Джерзі Сити, М. Кінашеві з Йонкерс, Н. Й., і А. Павлякові з Байон, Н. Дж., головним урядникам У. Н. Союзу, урядникам і членам Українського Поступового Клюбу, від. 70 У. Н. С., членам Словенського Народного Сполку, Михайлові й Василеві Пізнак, В. Шостакові, В. Ваґнерові, П. Меленеві, Йосифові Онуфрієві, В. Ґелі і п. Євусякові. Дякуємо всій нашій родині й приятелям за віддання останньої прислуги. (огол.)

Анна Кирчів, вдова, син і дочки.

ЛІДІЯ ШИШМАНОВА

В Софії, столиці Болгарії, померла дня 6. лютого б. р. Лідія Шишманова, донька Михайла Драгоманова, вдова по великому приятельові українського народу **Івану Шишманові.**

Лідія Шишманова народилася в Києві 1865 р. в родині проф. Михайла Драгоманова, як найстарша донька. Михайло Драгоманов був одним з активних учасників українського руху, був пропагатором соціялістичних ідей, а тому був переслідуваний російською владою і примушений був **еміґрувати** закордон. Тут осілився в Женеві в Швайцарії. Коли Михайло Драгоманов переїхав до Женеви, було Лідії 11 років. Тут уже з малечих літ пізнала вона в домі батька найвидатніших політичних і наукових діячів світового імени, прислухалася до їх розмов із її талантом, та пізнала, чому саме мусів він еміґрувати та за які ідеали боровся він сам і всі ті, хто відвідували їх дім. А це були ідеали рівности людини й народів, ідеали рівноправности і гуманности.

Лідія Драгоманова дістала основну освіту. Лекторами були в неї найліпші педагоги, професори Женевського Університету. Вона студіювала музику (грала на фортепяні) і спів й виявила великі здібности. Була це не рядова дівчина. Тому не диво, що коли з нею познайомився молодий, але вже видатний вчений болгарин Іван Шишманов, то кінчилося це знайомство сватьбою. Молоді виїхали до Софії, до Болгарії, нової батьківщини Лідії, а обновленої держави для Шишманова. Саме тоді, після звільнення з турецької неволі, починалось культурне відродження Болгарії. Дім молодих Шишманових став осередком культурного та мистецького життя в Софії. Подружжя Шишманових було гармонійне й залишилось таким аж до смерти; бо навіть коли перед декількома роками до смерті Лідії Шишманової, вмер її чоловік, вона продовжувала його працю, жила лише його думками, хоч і любила свого сина.

В домі Шишманових на ул. Шипка збирались найвидатніші учені, мистці й політики. Лідія Шишманова була душею цього суспільства. Проте була вона взірцевою дружиною свого мужа, помагала йому в його праці, була й взірцевою матірю, бо прекрасно виховала свого сина Дмитра, який є тепер видатним дипльоматом й письменником. Як тільки переїхало молоде подружжя в Софію, старається Іван Шишманов, що глибоко поважав Михайла Драгоманова й високо цінив його наукову й патріотичну чинність, щоб до новозаснованого Університету в Софії притягти проф. Драгоманова. І от коли переїхав до Софії й Михайло Драгоманов, Лідія починає працювати і на полі літературному. Ще в Женеві вона перекладала на французьку мову болгарські народні казки. Тепер Лідія Шишманова перекладає новіщу болгарську літературу, дописує до головних щоденників болгарських, де нераз писала і про українське культурне життя. Як тільки перед 30 роками почав виходити в Софії часопис французькою мовою, стає Лідія Шишманова його співредакторкою, провадить рубрику театральної і музикальної критики. „Була це найцінніша наша співпрацьовниця, бо прекрасно володіючи **всіми европейськими мовами,** була глибоко начитана, пильно слідкувала за мистецьким міжнародним життям, добре знала европейську літературу взагалі, бо могла читати її в „подлініках". Так пише, один з видатних болгарських критиків, про нашу землячку. Дописувала пані Шишманова і до українських часописів. В Софії була активним членом багатьох культурних, наукових і соціяльних Установ і Товариств. До її думок там прислухались і шанували їх. Все своє життя присвятила Лідія Шишманова праці на користь своєї нової батьківщини, але залишилася вона й вірною свому народові. Любила український народ, вірила в його життєздатність, в його великі духові сили, пропаґувала українське багате народне мистецтво, нашу прекрасну пісню; при всякій нагоді підкреслювала окремішність українського народу від російського. „Маємо у нас велику Вашу патріотку, українку Лідію Шишманову, яка хоч і стала болгаркою, але гаряче любить свій народ, глибоко вірить, що настане день правди й Ви будете мати Україну незалежну", говорили мені в р. 1935. ріжні видатні чинники, при першій же зустрічи моїй з ними, коли пізнали, що я українка.

Праця Лідії Шишманової, це найліпша епоха в культурному відродженні Болгарії, а для нас українців це був живий, поважний звязок між двома братніми народами.

Дня 8. лютого весь культурний й політичний світ у Софії прощався з Лідією Шишмановою. На похоронах були присутні теж й цар Борис із царицею Івонною. Українська кольонія репрезентувала наш народ. Була Лідія Шишманова поважана й улюблена серед широких кругів софійського суспільства. Лежить наша землячка на болгарському цвинтарі, рядом з наймилішими її серцю: батьком і мужом. Іван Шишманов був великим приятелем українського народу, розумів кривду, що була роблена Україні. Хо прочитає його щоденник, що він писав його в Києві, коли саме був там висланцем від Болгарії, той переконається, що Шишманов добре розумів у той час, як треба працювати, щоб нам вдержати нашу **незалежну** Україну... І пані Шишманова, що пильно слідкувала за життя і працею культурних та політичних чинників як там в краю, так і тут на еміґрації, дуже і дуже боліла душею, що ми так розбиті, що не маємо між собою порозуміння й згоди хоч би в одному, а це в справі пропаґанди нашої культури між чужинцями. „Завдання еміґрації є дуже й дуже поважне, бо треба **виявити перед цілим** світом, що український нарід є рівновартий по своїм духовим якостям по своїй багатій, старій культурі, іншим великим народам, що мають свої держави. І лише нещаслива історична доля не сприяла українському народові **вдержати** свою стару **велику** державу, що колись мала вплив і на европейські події. Треба українській еміґрації довести до відома цілого світу, що український народ мусить найти підтримку в культурному світі, щоб була усунута кривда; щоб підтримував цей культурний світ державні змагання нашого народу".

Вона вірила в наші сили, як вірила, що хоч на хвилинку ще побачить незалежну Велику Україну. Коби скоро діждати часу, коли ми українці зможемо принести на могилу нашої землячки китицю прекрасних квітів з широких, **вільних** степів **України.**

Марія Омельченкова,
Прага.

Подружні справи.

Чоловік (до жінки): Подумай Оленко, вчора в каварні уладили конкурс. Власник каварні оголосив, що дасть пляшку найліпшого вина тому, який могтиме дати слово чести, що по шлюбі ні разу не поцілував іншої жінки. Уяви собі, ніхто не зголосився до конкурсу!

Жінка (обурена): Ну, добре, а чомуж ти не зголосився?!

Чоловік: Оленко, хібаж ти не знаєш, що мені пиво ліпше смакує?

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

РАТУЙМО ГУЦУЛЬЩИНУ.

Найкраща частъ нашої Галичини — це Гуцульщина. Славна вона зі своїх чудових гірських околиць, як теж і зі свого мистецтва. Та надходять звідтам щораз трівожніші вісти, бо Гуцульщина пропадає. Обсіли її всякі „опікуни" з кожного боку і деморалізують нарід ріжними підступами. Польонізація в повному розгоні, а тут ще і свої яничари. Колишні радикали перемінились у комуністів і спинюють тепер усяку освітню роботу. Ще й перебрали кілька читалень „Просвіти" в свої руки. Звісно, що польський уряд іде їм назустріч і не ставить перепон, так як тим, що ведуть правдиву національно-освітню працю. І тих яничарів косівський староста не виселює поза межі Гуцульщини. І є клопід з жидами, що стараються всіма силами перебрати в свої руки гуцульський промисл. Досі звичайно не зверталося її уваги на те, бо ніхто й не уявляв собі, що прийде аж до такого грізного положення. Але тепер уже чуємо, щораз частіші кличі: „Ратуймо Гуцульщину!" І як не прийде на час поміч, то пропаде ця пречудна частина нашої землі. Народ там бідний, терпить нужду, тому і піддається всяким впливам та обіцянкам. Та ще є час, щоб дати йому помічну руку.

При головному виділі „Просвіти" у Львові є секція **Освітників Гуцульщини,** що також має свою філію в Коломиї. Так само як є секція для ратування Лемківщини. Та Лемки в Америці вже гарно зорґанізувалися, скрізь позавязували допомогові комітети і несуть поміч своїм братам в краю. А щож з синами і доньками Гуцульщини? Таж тут є чимало наших людей з Гуцульщини та Покуття. І їм треба взятися теж до роботи. Але не тільки їм, бо усім нам залежить на тім, щоб ратувати Гуцульщину. Тому чим скорше завязуймо допомогові комітети ратування Гуцульщини. По всякі інформації треба писати до Товариства „Просвіта" у Львові, Ринок ч. 10.

Сподіюся, що на цю тему розвинеться ширша дискусія на сторінках української преси в Америці, себто щодо цього, як рятувати Гуцульщину.

Анастазія Кочан,
Джоліет, Ілл.

— Пані Канарська, чи дочка ваша щаслива?

— О, дуже! Як хоче поплакати, то йде до кіна на траґедію...

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

КОЛЯДА НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ.

16 Від. ОДВУ в Вунсокет, Р. Ай. Центральний комітет в Вунсокет, Р. Ай., зложений з ріжних товариств ходив м. року з колядою на рідну школу в краю, так само й цього року. Заколядовані гроші післано через Обєднання. З минулого року остало $13.50, які комітет жертвував на „визвольну боротьбу цього року. До того доложили члени 16 від. ОДВУ по $1: І. Паньків, М. Чагарин, Ю. Самборський, П. Гук, М. Кінаш, Н. Н., О. Колісник — 50 ц., одна жінка ще перед колядою дала $1, Свинарчук — $1. Разом $22.00.

24 Від. ОДВУ в Дітройт, Міш. Колядувати ходили: С. Левкут, В. Дідик, В. Буґера, К. Михальчук, В. Сковрон, П. Ващук, І. Семеґен, І. Мамоняк, В. Саврій. Зложили по $5: Вол. Сковрон, Українська Мішіґанська Ліга; по $3: А. Нродовський, Д. Стілецький; по $2: проф. Качмар, Т. Понедільник, В. Єднак, В. Баран, М. Куліковський, С. П. Боднар, В. Дідик, Й. Палюговий, О. Шеремета, В. Буґера, А. Здан, П. Тимочко, д-р Кібзей, Комаринський; по $1: Українсько-Американський Клюб, Т. Ковальчук, М. Добриден, С. Підпригора, П. Баран, А. Романчук, С. Наконечний, Н. Баранецький, Д. Копейкін, І. Саврій, Н. Білас, П. Молдавець, В. Фортуна, Т. Длубас, Н. Ящишин, І. Цурак, В. Н. Белей, Іл. Семеґен, П. Ващук, І. Камінецький, В. Саврій, Р. Вазик, Н. Семеґен, А. Пшеничний, С. Яців, С. Левкут, С. Яремій, Ю. Кокот, А. Соломка, С. Любінський, С. Василів, Л. Андрусевич, С. Рутковський, І. Таманчук, П. Тера, п-і Візничак, І. Бойко, Т. Винничук, М. Михайленко, П. Ґардій, В. Гезник, І. Ґринюх, П. Дуда, А. Маланин, В. Н. Белей, О. Грабовецький, Джім Шамберс, В. Козаченко, В. Бабій, Кіщук, Коверчук, Єрех, П. Іванка, Нішорик, Попик, Мліновський, Амброзяк, Коцюба, С. Павлюк, Глибінський, Котович, А. Польовий, К. Михальчук, М. Грабовецький; по 50 цнт.: І. Маленяк, В. Сеґен, Мариняк.

Крім того зложили на визвольний фонд: Ґринюх М. — $5, з пушки А. Повшок — 0,33. Додаткова коляда по $1: С. Яремій, А. Маланин, П. Дуда, І. Ґринюк, С. П. Боднар — $2. Разом $114.95.

34 Від. ОДВУ в Пасейк, Н. Дж. Колядували: М. Припхан, М. Кухар, С. Цімко, І. Мечник, Е. Ковальський, Г. Кідонь, І. Лищишин. Зложили по $3: Матвіяс; по $2: М. Табачук, Н. Максимюк, Т. Валигорський, Е. Ковальський; по $1: М. Припхан, І. Мечник, І. Долинський, М. Онишкевич, Н. Кузьма, М. Сабара, о. Ст. Мусійчук, Т. Коваль, С. Грабар, П. Барна, о. А. Уляницький, М. Ганіошин, І. Шафран, В. Осипчук, П. Никифорчин, В. Бродський, В. Библюк, С. Цімко, І. Ґабрилович, П. Криловський, Т. Редьква, Н. Боюк, П. Шарґа, М. Яблонський, П. Телевяк, Т. Ґайда, Т. Струх, А. Зелінський — $1.50, Д. Ванько, М. Голубко, І. Грубець, Г. Кідонь, С. Винарський, Галина Семенович; по 50 цнт.: М. Клепка, А. Яциняк. В. Слота — 25 ц., Й. Шведюк, В. Сіцко, П. Рибенський, В. Балагурак, Д. Смеркло, Ю. Рибенський — 25 ц., І. Дубяниця — 25 ц., М. Магомета — 25 ц. Разом $50,75.

51 Від. ОДВУ в Честер, Па. Колядували члени відділу. Зложили по $4: Н. Рубаш; по $2: Н. Бронецький; по $1: П. Кучабський, Г. Перчак, М. Пастушок, Ст. Бартиш, Г. Матковський, Т. Каспер, М. Кручай, Н. Шеґда, Т. Сорока, П. Гливяк, А. Ходяй, І. Шурґайло, о. О. Міцик, М. Тершавський, Ст. Рубаш, М. Єдинак (мол.), Пицюх — 75 цнт. (збірка), І. Соломчак, дрібна збірка — $1.25; по 50 цнт.: Г. Тарнавський, І. Пінкович, І. Тимань — 25 ц., Г. Артимович — 75 ц., Н. Сучак, П. Огар, І. Леґітчак, Й. Весоловський, М. Весоловський, І. Михальцевич, П. Думин, П. Баран, І. Кондур, Г. Мисак, Н. Коваль, І. Пінцат, Т. Пастернак, Ст. Заяць, В. Стецула, П. Василик, Ст. Верещак — 40 ц., Гр. Стецій, Т. Кривка, С. Проць, К. Бабяк, Петрунеля Пицюх, Н. Тапій, Р. Белей — 25 ц., Г. Забитко, Л. Блаґітка, Т. Урбан, С. Міштурак, Й. Фідик, Н. Лучак, Н. Найда, І. Стеців, Т. Лучик, У. Чавада, Р. Василука, М. Валин, С. Лузетський, І. Ґацак, К. Воловняк — 25 ц. Разом $45.65.

58 Від. ОДВУ в Істон, Па. Колядували: І. Дишевський, К. Горон, А. Дишевська, М. Колодруб. По $1: І. Ґабрилович, Т. Фотій, І. Осотюк, І. Дишевський, М. Колодруб, о. М. Колтуцький, Т. Іваськів; по 50 цнт.: Н. Горон, Вересюк, З. Захачевський, Ю. Кульчицька, Ф. Терлецький, Р. Бордун, В. Терлецький, М. Терлецька Г. Яворський, В. Клим, М. Пітеля, В. Савчук, М. Гримач, Ст. Терлецький, Ст. Возний, Д. Когут, П. Загородний, М. Потучко, А. Довідка, В. Потапій, В. Веднарський, В. Литвин, І. Терлецький, М. Корецький, І. Терлецький (спрінґ Ст.); по 25 цнт.: І. Рудавський, І. Звіржинський, Ст. Яворський, Ан. Конопко, І. Дишевський мол., Ст. Колодруб, Й. Колодруб, Т. Терлецький, І. Терлецький. Переслано $21.00.

66 Від. УЧХ ОДВУ в Ню Брітен, Конн. Колядували: М. Вовк і Г. Ковальчук і члени хору. По $1: зложили: Ю. Богатчук, К. Бойко, М. Салеман, Р. Старанчук, Й. Дзят, В. Глисцяк, Е. Гаврилич, А. Ковальчук, Е. Копій, А. Мельник, М. Піх, А. Котик, А. Шпирка, М. Тимчишин, М. Улан, М. Вовк, М. Валеняк, І. Чайка, Т. Цимбалістий, І. Зень, К. Япчанка; по 50 цнт.: К. Стасюк, Й. Долинський, А. Копій, Й. Керелейза, М. Карбович, М. Мазур, Д. Платуш, М. Трояновська, Ст. Явин, І. Валах, Ю. Ґерент — 20 цнт. Разом $26,20, з чого призначено по $5 на Рідну Школу й інвалідів, а решту на політичних вязнів.

55 Від. ОДВУ в Ню Кесел, Па. Колядували: В. Мудрак, Ю. Ліско, Лука Столиця. По $1: дали: В. Мудрак, Л. Столиця, О. Вересюк, Ю. Ліско, І. Деркач, А. Лиска, Ю. Базилінський, Н. Базилінський, П. Кулщій, І. Лосогір, О. Попов, Й. Любянський; по 50 цнт.: Р. Карий, П. Німець, В. Волос, І. Кузів — 30 ц., С. Стопінський, Н. Мащак, Н. Булій, Й. Кущ, І. Місько, Д. Булій, О. М. Марущак, І. Гечій, І. Жидик, І. Дацко, І. Кубич, В. Жидик, А. Ліско, Ф. Гук, Н. Гук, Д. Олач, Д. Ввриш; по 25 цнт.: І. Крук, М. Проць, П. Ярема, М. Бомбик, І. Ковальчук, І. Дидьо. Переслано $22.75. Тут поміщені жертводавці також зі Скарон, Па., Масюри, Ог., Елвуд Сіти, Па., та Вампом, Па.

9 Від. ОДВУ в Сиракюз, Н. Й. Колядував І. Піґуляк, голова відділу. Зложили: Український Народний Дім — $5, Українська Січ, від. 282 УНС — $3, по одному: К. Рибак, Запорозька Січ, від. 317 УНС, О. Шмалюк, М. Малимон, Н. Мілер, М. Даньків, Г. Туркевич; по 50 ц.: В. Прибило, М. Клюсик, М. Заяць, А. Костів, І. Піґуляк, І. Каменюк, І. Лущак; по 25 цнт.: Н. Ґольберґ, Р. Пристай, Л. Залеський, Л. Кіт.

На „льовах" колядували: С. Бендерський і М. Ліщинецький. Жертвували: М. Ліщинецький — 75 цнт.; по 50 цнт.: С. Бендерський, М. Кулич, І. Староушний, В. Лаба, М. Русин, І. Костишин, Т. Кондрасевич; по 25 цнт.: Н. Кальваровський, І. Цимбрила, А. Кашубінська, В. Варіян, К. Сушевський — 35 ц., І. Робак; по 10 цнт.: С. Пастух і Іван. Разом $25.30.

Коляда з імянин.

Приятелі та знакомі Ст. Присяжного влаштували йому приняття в день його імянин, де на заклик гр. Г. Гнатка зібрано $7,75 як коляду на визвольну боротьбу. Разом переслано $33.05.

НА РІЖНІ ЦІЛИ.

Нюарк, Н. Дж. На Рідну Школу: по $1: К. І. Кравсгар, М. Круекевич, А. Ковальський, Й. Ковальський, М. Вовчук, П. Вовчук, І. Голубович, В. Дубас, П. Цап; по 50 цнт.: С. Дорошенко, В. Ірса, Плакса, І. Романович, М. Копцюх, Р. Каракула.

На інвалідів. По $1: В. Гапанович (половину на визв. боротьбу), М. Рубас, М. Штогрин, Н. Водошин, Г. Манківський — 50 по половині на інвалідів і визвольну боротьбу.

Белвіл, Н. Дж. М. Савіцький — $1 на Рідну Школу.

Вест Орендж, Н. Дж. На інвалідів по $1: А. Бонецька і В. Липовський.

Ірвінґтон, Н. Дж. На Рідну Школу по $1: А. Самійло, Ст. Зелінський, М. Маламін, Т. Стасіцький — 50 ц. На інвалідів: П. Сперун — 50 цнт.

Провіденс, Р. Ай. На Рідну школу зложили по $1: о. В. Каськів, О. Рекрут, С. Саска, Д. Зубик, В. Рекрут, Г. Лучка, Г. Болюх, І. Витязь, І. Настасовський, І. Крук, І. Мамчак; по 50 цнт.: д-р О. Каськів, Л. Гумлак, П. Лучка, М. Свідер, А. Ґурняк, К. Деркач — 35; по 25 ц.: О. Ковалевич, Я. Олійник, В. Онисько, Ф. Лучка, Г. Дудка, К. Рекрут, Ф. Жарська — 10 ц. Разом $15.45.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ.

Чемність.

— Не терплю того Петра! — каже Ольга до приятельки.

— Таж я сама бачила — відповідає приятелька — що позволила йому позавчора вечором, щоб тебе обціловував!

— Це правда, та чи ти того не розумієш, що коли когось не терплю, то ще не слід йому того показувати? Того вимагає чемність!

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

(131)

В той час Олд Таймер в подібний спосіб ніс на своїх руках Калі Бвану, пробиваючись крізь кущі нетрів. Його серце билося великою радістю, що йому вдалося її таки знайти і вирвати з пащі дикунів. Він спас її! Під впливом цеї радости він на хвилю забув навіть про ті небезпеки, що стояли ще перед ним. Та скоро його увага мусіла вертати до твердої дійсности.

Вони мало говорили між собою. Вкінці Олд Таймер опустив її на землю. Вони не могли іти далі, бо заходила ніч і треба було подумати про якесь пристановище на ніч. Бо враз зі заходом сонця нетрі все наповнялися страхіттям перед якими блідли зі страху навіть чорні мешканці нетрів. Денеде вже було чути рев диких звірів.

Після довгих розшуків йому вдалося вкінці знайти дерево, якого галузи виставали поземо у формі великих вил. Олд Таймер виліз на нього, обчімхав маленькі галузки, а на великі вилами положив поперечки. Потім на них наклав багато листя. В той спосіб він приготовив ліжко для Калі Бвани. Висадивши її там, він пішов шукати собі подібного місця.

Він боявся відходити від дівчини задалеко. Тому він зготовив собі леговище кілька ступнів нижче, на галузях того самого дерева. Та відразу він не міг заснути. Щойно коли він почув, що Калі Бвана, віддихаючи рівно, вже заснула, він сам почав думати про сон. Він почав вже дрімати, коли почув тихий голос дівчини, що говорила крізь сон: „Джері, Джері!"